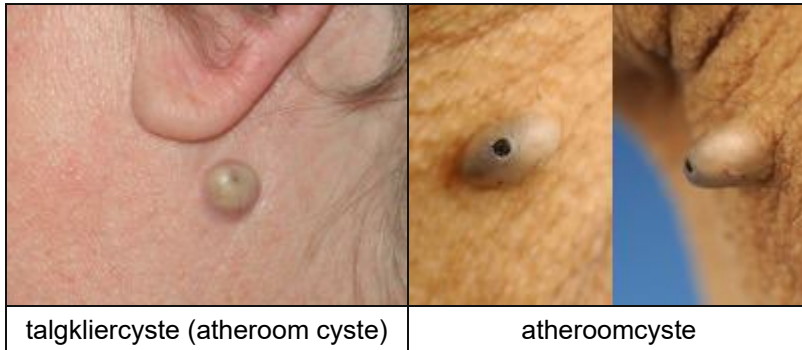

VERSTOPTE TALGKLIER (ATHEROOM CYSTE)

WAT IS EEN VERSTOPTE TALGKLIER (ATHEROOM CYSTE) ?

Met verstopte talgklier wordt bedoeld een bult ergens op de huid die is ontstaan doordat er een haarzakje met een bijbehorend talgkliertje verstopt is geraakt. Er ontstaat dan een zakje onder de huid gevuld met rommel die er niet uitkan. Dit zakje (ook wel cyste genoemd) wordt langzaam steeds groter. Dit soort talgklierzysten komen heel vaak voor. Ze zijn onschuldig, maar ze kunnen wel heel groot worden en klachten veroorzaken.

De medische naam voor zo'n **talgklierzyste** is **atheroomcyste**, of **epidermale cyste** of **epidermoid cyste**.

HOE ONTSTAAT EEN ATHEROOMCYSTE (TALGKLIER CYSTE) ?

Een atheroomcyste ontstaat meestal vanuit een haarzakje waarvan de uitvoergang, het puntje waar de haar door naar buiten steekt, verstopt is geraakt. Bijvoorbeeld door een ontsteking (puistje) of door een beschadiging van de huid. Op een haarzakje komt ook altijd een talgkliertje uit. Dit talgkliertje maakt talg aan, een soort vet dat de huid smeert. De talg kan er niet uit en hoopt zich op. De binnenkant van het haarzakje is rondom bekleed met huidcellen. Huidcellen delen zich, sterven na verloop van tijd af. Ze gaan dan over in een huidschilfertje dat losraakt. Maar als de afvoergang van het haarzakje verstopt zit, dan kunnen deze huidschilfers er ook niet uit. Er ontstaat dan binnen in het verstopte haarzakje steeds meer huidschilfers en talg. Het zakje wordt groter en groter. Het gaat niet zo snel kapot omdat de wand stevig is. Zo ontstaat er een cyste. Naast talg en huidschilfers kunnen er ook nog bacteriën in zitten, en pus als het ontstoken raakt.

Eigenlijk is talgklierzyste of atheroomcyste (atheroom = talg) niet de goede naam, omdat er vooral huidschilfers in zitten, en niet zoveel talg. De officiële medische term is epidermoidcyste of epidermale cyste, en als de cysten op het behaarde hoofd zitten worden ze ook wel pilaire cysten (pilar cysts) of trichilemmale cysten genoemd. Toch wordt de term verstopte talgklier of atheroomcyste het meest gebruikt. De Engelse termen zijn epidermoid cyst of sebaceous cyst.

WAT ZIJN DE VERSCHIJNSELEN ?

De talgklierzyste ziet er uit als een ronde zwelling, waarvan een deel onder de huid zit. In het midden daarvan is soms nog een puntje te zien, het gaatje van het oorspronkelijke haarzakje. De cysten kunnen heel groot worden, soms wel meer dan 5 cm groot. Het kan er 1 zijn maar ook meerdere. Ze kunnen op het hele lichaam voorkomen, overal waar haren zitten, zelfs op de balzak (scrotum). Maar ze zitten het meest in het gezicht, op het behaarde hoofd, in de nek of op de romp. De cysten ontstaan vooral rond de 30-40 jaar, en komen circa 2x vaker voor bij mannen dan bij vrouwen. Meestal veroorzaken de cysten geen klachten. Maar als ze heel groot worden kunnen ze wel pijn veroorzaken, of cosmetisch storend zijn. Ook kan een talgklierzyste ontstoken raken doordat er bacteriën in komen. Als ze open gaan, uit zich zelf of door er een sneetje in te zetten dan komt er een grote hoeveelheid talg en schilfers uit, een kaasachtige smurrie, en dat kan heel vies ruiken.

HOE WORDEN ATHEROOMCYSTEN (TALGKLIERCYSTEN) BEHANDELD ?

Kleine cysten die geen klachten geven hoeven niet behandeld te worden.

Cysten die erg groot zijn, of cosmetisch storend, of ontstoken kunnen met een kleine operatie onder lokale verdoving worden verwijderd. Hiervoor wordt eerst wat verdovingsmiddel (lidocaïne) ingespoten in de huid rondom de verstopte opening. Daarna wordt er een snee in gezet, of een rond gaatje in gemaakt, of er wordt een smal ovaaltje huid verwijderd. Hierna komt er soms al een hele boel talg en andere rommel uit. Grote cysten worden eerst geopend en leeg gedrukt, kleine cysten blijven soms heel tijdens het verwijderen en komen er als een klein rond bolletje uit.

De arts probeert wel altijd de hele cyste te verwijderen. Als er een stukje van de wand van de cyste achterblijft onder de huid dan kan daar later soms weer een nieuwe cyste uit ontstaan. Het kan lastig zijn om de cystewand er in zijn geheel uit te krijgen, vooral als de cyste al eerder ontstoken is geweest. Na de ingreep kan het wondje worden opengelaten, of met enkele hechtingen een beetje bij elkaar getrokken worden. Er kan een klein littekentje achterblijven van het sneetje. Ook kan er na de ingreep een wondinfectie ontstaan.

Bij ernstig ontstoken atheroomcysten wordt ook wel eens een antibiotica kuur gegeven. Als er veel pus in zit kan er een sneetje in worden gegeven om de cyste te ontlasten. Dit verlicht de pijn. Later, als het rustiger is kan men dan alsnog met een operatie proberen het zakje er helemaal uit te krijgen.

WAT ZIJN DE VOORUITZICHTEN ?

Als het gelukt is om de cyste er helemaal uit te krijgen, komt hij niet meer terug. Er kunnen natuurlijk wel weer op andere plaatsen nieuwe cysten ontstaan.

